

נספח א' – טיפול חשבונאי בעסקאות השאלת ניירות ערך המנוהלות כעסקאות אשראי

הוראות נספח זה יחולו רק על עסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם (להלן שאילות או השאלות לא מובטחות).

1. טיפול בהשאלה לא מובטחת של ניירות ערך מהתיק הזמין למכירה או מהתיק למסחר –

1.1. ביום שבו תאגיד בנקאי משאיל ניירות ערך לצורך כיסוי מכירה בחסר של השואל עליו לגרוע את ניירות הערך שהושאלו, ולהכיר באשראי בסכום שווים בשוק של ניירות הערך ביום ההשאלה.

1.2. לאחר יום ההשאלה, התאגיד הבנקאי ימדוד את האשראי שניתן באותו אופן שבו נמדד נייר הערך לפני שהושאל: האשראי ימדד לפי שווי שוק, הכנסות על בסיס צבירה ירשמו כהכנסות ריבית מאשראי ושינויים בשווי השוק (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) ירשמו במסגרת הכנסות מימון שאינן מריבית כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה.

1.3. בסיום ההשאלה התאגיד הבנקאי יכיר מחדש בנייר הערך ויגרע את האשראי.

1.4. השאלה לא מובטחת של אג"ח מהתיק המוחזק לפדיון תחשב למכירה לעניין סעיף 24.3) להוראות הדיווח לציבור.

2. טיפול בשאילה לא מובטחת של ניירות ערך –

2.1. כל שאילה לא מובטחת של ניירות ערך על ידי תאגיד בנקאי תירשם במועד השאילה כפיקדון (לדוגמא, אם השאילה היא מהציבור, ירשם בסעיף פיקדונות הציבור), לפי השווי ההוגן של נייר הערך שהתקבל במועד השאילה. נייר הערך שקיבל התאגיד הבנקאי בעסקת השאילה הלא מובטחת יוכר בסעיף ניירות ערך, ויסווג בתיק למסחר.

2.2. כל עוד הבנק לא מכר בחסר את נייר הערך שהוא שאל, יש לרשום בכל מועד דיווח לאחר מועד השאילה, בסעיף פיקדונות הציבור (או פיקדונות של אחרים, אם השאילה אינה מהציבור), את ההבדל, בין אם הוא חיובי ובין אם הוא שלילי, בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך ששאל הבנק לבין היתרה בגין עסקת השאילה הלא מובטחת שכלולה בסעיף פיקדונות הציבור. שינויים בתקופת הדיווח בסעיף זה הנובעים משינויים בשווי השוק של הנייר ירשמו כנגד הכנסות מימון שאינן מריבית (שינויים אלה יקזזו את הרווחים או ההפסדים שנרשמו בדוח רווח והפסד בגין נייר הערך שעדיין לא נמכר בחסר).

2.3. אם התאגיד הבנקאי משאיל לצד אחר, בעסקת השאלה לא מובטחת, נייר ערך ששאל בעסקת שאילה לא מובטחת, עליו לטפל בעסקת ההשאלה הלא מובטחת בהתאם לסעיף 1 לעיל.

2.4. אם התאגיד הבנקאי מוכר בחסר נייר ערך ששאל, בכל מועד דיווח יש לרשום כנגד הכנסות מימון שאינן מריבית בדוח רווח והפסד את ההפרש, רק אם הוא חיובי, בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך שנמכר בחסר לבין היתרה בגין עסקת השאילה הלא מובטחת שכלולה בסעיף פיקדונות הציבור (או פיקדונות של אחרים, אם השאילה אינה מהציבור).

נספח ה' - חישוב שנות פרעון של איגרות חוב ושיעורי הוצאה עליהן על בסיס ממוצע משוקלל.

א. מבוא

נספח זה קובע כללים למדידת "שנות הפרעון" של איגרות חוב וכתבי התחייבות ו"שיעורי הוצאה" עליהם על בסיס ממוצע משוקלל שיתבססו על העקרונות הבאים :

- (1) עבור כל סוג מטבע או הצמדה יערך לכל חודש סיכום של כל התשלומים שהתאגיד יצטרך לשלם בגין קרן וריבית של איגרות החוב ;
- (2) שיעור התשואה הפנימית הגלום בזרם התשלומים הצפוי, כאמור בפסקה (1) יהווה "שיעור הוצאה על בסיס ממוצע משוקלל" ;
- (3) "שנות פרעון על בסיס ממוצע משוקלל" יחושבו על ידי שקלול של יתרות מהוונות לפי תקופות הפרעון שלהן ;
- (4) כאשר אגרת חוב נושאת ריבית משתנה יערכו החישובים בהנחה שהריבית הקיימת ליום עריכת הדוח הכספי לא תשתנה עד לתום מועד פרעון היתרה.

ב. נוסחאות

1. הגדרות

A - מגזר הצמדה של "איגרות חוב וכתבי התחייבות" המדווח בנפרד. בביאור כל ההגדרות להלן מתייחסות למגזר A.

N - מספר איגרות חוב מהן נובע זרם תשלומים.

M - מספר חודשים (תקופות) שעבורם צפויים תשלומים הנובעים מאג"ח קיימות.

(t) C - זרם התשלומים הנובע מ-N איגרות החוב בחודש t.

B - יתרה מאזנית של אג"ח.

Y - שנות פרעון על בסיס ממוצע משוקלל.

R - שיעור הוצאה ממוצע על בסיס ממוצע משוקלל.

2. נוסחאות

$$C_t = \sum_{n=1}^N C_{nt} \quad (א)$$

(ב) שיעור הוצאה ממוצע היא אותה ריבית שעבורה מתקיים:

$$B = \sum_{t=1}^M C_t / (1 + R)^t$$

(ג) שנות פרעון ממוצעות יחושבו לפי הנוסחא:

$$Y = \sum_{t=1}^M \frac{C_t / (1 + R)^t \times t}{B}$$

דוגמא

ג.

1. נתונים

תיק איגרות החוב במגזר A כולל שתי אגרות חוב.

(א) איגרת חוב 1

- הונפקה ב- 31.12.91.
- נתקבלו 100 ש"ח.
- ריבית שנתית 5% (על בסיס ריבית רבעונית 1.25%).
- תשלומים קבועים הנפרעים אחת ל- 3 חודשים בסוף כל רבעון במשך שלוש שנים.

(ב) איגרת חוב 2

- הונפקה ב- 31.12.91.
- נתקבלו 100 ש"ח.
- ריבית של 6% על בסיס שנתי המשולמת 3% בתום כל 6 חודשים.
- בתום 3 שנים תפרע הקרן.

2. בניית לוח תשלומים

זרם התשלומים הצפוי מכל איגרת:

(א) איגרת חוב 1

מציאת התשלום (PMT)

$$100 = \frac{(1 + 0.0125)^{12} - 1}{(1 + 0.0125)^{12} * 0.0125} * PMT$$

$$PMT = 9.0258$$

כל 3 חודשים (קרן + ריבית) - 9.0258

(ב) איגרת חוב 2

כל 6 חודשים (ריבית) - 3.0
בתום 3 שנים (קרן) - 100.0

3. לוח סילוקין של איגרת - החוב ה"מאוחדת" (קרן + ריבית)

<u>אג"ח 1</u>	<u>אג"ח 2</u>	<u>סה"כ (1+2)</u>	
9.026		9.026	כעבור 3 חודשים
9.026	3.0	12.026	כעבור 6 חודשים
9.026		9.026	כעבור 9 חודשים
9.026	3.0	12.026	כעבור 12 חודשים
9.026		9.026	כעבור 15 חודשים
9.026	3.0	12.026	כעבור 18 חודשים
9.026		9.026	כעבור 21 חודשים
9.026	3.0	12.026	כעבור 24 חודשים
9.026		9.026	כעבור 27 חודשים
9.026	3.0	12.026	כעבור 30 חודשים
9.026		9.026	כעבור 33 חודשים
9.026	103.0	112.026	כעבור 36 חודשים

4. מציאת שיעור תשואה פנימי

R אפקטיבי חודשי יחושב לפי הנוסחה הבאה :

$$200 = \frac{9.026}{(1+R)^3} + \frac{12.026}{(1+R)^6} + \frac{9.026}{(1+R)^9} + \frac{12.026}{(1+R)^{12}} + \frac{9.026}{(1+R)^{15}} + \frac{12.026}{(1+R)^{18}} + \frac{9.026}{(1+R)^{21}} + \frac{12.026}{(1+R)^{24}} + \frac{9.026}{(1+R)^{27}} + \frac{12.026}{(1+R)^{30}} + \frac{9.026}{(1+R)^{33}} + \frac{112.026}{(1+R)^{36}}$$

R = 0.46542% אפקטיבי חודשי

R = 5.73% אפקטיבי שנתי

5. לוח תקבולים מהוון לפי שיעור הוצאה ממוצע שנתי 5.73%

8.90	כעבור 3 חודשים
11.69	כעבור 6 חודשים
8.66	כעבור 9 חודשים
11.37	כעבור 12 חודשים
8.42	כעבור 15 חודשים
11.06	כעבור 18 חודשים
8.19	כעבור 21 חודשים
10.76	כעבור 24 חודשים
7.97	כעבור 27 חודשים
10.46	כעבור 30 חודשים
7.74	כעבור 33 חודשים
<u>94.78</u>	כעבור 36 חודשים
200.00	

6. זמן פרעון ממוצע (בחודשים)

$$(8.9 \cdot 3 + 11.7 \cdot 6 + 8.66 \cdot 9 + 11.37 \cdot 12 + 8.42 \cdot 15 + 11.06 \cdot 18 + 8.19 \cdot 21 + 10.76 \cdot 24 + 7.97 \cdot 27 + 10.46 \cdot 30 + 7.74 \cdot 33 + 94.78 \cdot 36) / 200 = \underline{\underline{26.32}}$$

$$26.32 / 12 = \underline{\underline{2.2}} \quad \text{במונחים שנתיים:}$$

7. דיווח

<u>שיעור הוצאה*</u>	<u>שנות פרעון*</u>	<u>יתרה</u>	
5.73%	2.2	200	מגזר A

* על בסיס ממוצע משוקלל.

נספח ו' - (בוטל)

